

EXPUNERE DE MOTIVE

La 6 decembrie 2005, ministrul român al afacerilor externe, domnul Mihai-Răzvan Ungureanu, a semnat, în baza aprobării Președintelui României și al Consiliului Suprem pentru Apărarea Țării, domnul Traian Băsescu, alături de secretarul de stat american, Condoleezza Rice, Acordul între România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României („Acordul de acces”).

„Acordul de acces” reglementează coordonatele sprijinului politic, militar, financiar - logistic și juridic care va fi oferit de națiunea gazdă, prin structurile sale executive (guvern, administrația publică locală) și societatea civilă forțelor armate americane ce vor fi staționate pe teritoriul României, precum și cadrul de interacțiune al autorităților române cu comandamentul forțelor SUA și obligațiile reciproce ale Părților în procesul de aplicare a prevederilor documentului.

Preambulul acordului reafirmă, ca bază a cooperării româno-americane în domeniile apărării și securității, principiile respectului deplin pentru suveranitatea fiecărei Părți și scopurile Cartei Națiunilor Unite, precum și pentru obligațiile asumate de Părți prin alte acorduri internaționale. În Preambul se subliniază, de asemenea, că prezența forțelor Statelor Unite în țara noastră contribuie la întărirea securității și stabilității României și a regiunii, precum și la consolidarea securității comune, păcii și stabilității globale.

Noul document juridic româno-american face trimitere la prevederile aplicabile (inclusiv definițiile forței, componentei civile, membrilor de familie și contractanților Statelor Unite) din Acordul între Părțile la Tratatul Atlanticului de Nord privind statutul forțelor (NATO SOFA), la care România a devenit parte la 4 decembrie 2004 și din Acordul între România și Statele Unite ale Americii privind statutul forțelor americane în România (SOFA Adicional), semnat la 30 octombrie 2001. În coroborare cu termenii utilizați în cele două documente menționate, „Acordul de acces”, definește „forțele Statelor Unite” ca fiind entitatea care cuprinde membrii forței, componenta civilă și toate proprietățile, echipamentele și materialele prezente în România și introduce noțiunea de „Autorități Desemnate”, pentru Ministerul Apărării Naționale al României și Departamentul Apărării al SUA.

Textul Acordului cuprinde obligațiile și responsabilitățile Părților, respectiv implicațiile aplicării prevederilor documentului, după cum urmează:

1. În sfera politico-militară și de securitate:

- accesul forțelor Statelor Unite la facilitățile și zonele convenite și utilizarea acestora cu respectarea deplină a legislației române, în scopul instruirii, tranzitului, activităților conexe de sprijin, realimentării și întreținerii temporare a vehiculelor, navelor și aeronavelor, pre-poziționării, staționării și desfășurării forțelor, echipamentelor de apărare și materialelor, cazării personalului, comunicațiilor, precum și pentru alte scopuri convenite de către Părți;

- notificarea, în prealabil, a României în legătură cu tipurile, cantitățile și graficele de livrare a echipamentelor de apărare, bunurilor și materialelor, precum și cu identitatea contractanților care vor derula aceste livrări;

- păstrarea de către România a drepturilor și titlurilor de proprietate asupra facilităților și zonelor convenite, puse temporar la dispoziția forțelor SUA;

- intrarea pe, ieșirea din și deplasarea pe teritoriul României, cu respectarea deplină a reglementărilor aferente siguranței traficului aerian, naval sau rutier și în conformitate cu procedurile convenite de Părți, a aeronavelor, navelor maritime și vehiculelor exploatate de către sau exclusiv pentru forțele Statelor Unite, inclusiv survolul, aterizarea, decolarea și realimentarea în aer a avioanelor militare aparținând Guvernului Statelor Unite și a celor civile care operează sub contract exclusiv pentru Departamentul Apărării al SUA;

- accesul nerestricționat al forțelor și contractanților Statelor Unite la facilitățile de depozitare desemnate; menținerea drepturilor de proprietate și a controlului părții americane (uz exclusiv) asupra echipamentelor, bunurilor și materialelor pre-poziționate sau depozitate în România;

- cadrul de desfășurare a instruirii, antrenamentului și manevrelor forțelor SUA, precum și a exercițiilor militare comune (româno-americane și, în unele cazuri, cu participarea altor forțe militare aliate sau parteneri NATO); stabilirea, prin acordul Părților, a efectivelor militare străine care vor fi invitate la exercițiile comune;

- asigurarea de către țara gazdă a tuturor măsurilor rezonabile și posibile pentru protecția echipamentelor militare, bunurilor și efectivelor forțelor americane; stabilirea de către Părți a măsurilor proprii de securitate care vor putea fi asigurate de forțele SUA.

2. În sectorul financiar-bugetar, al serviciilor și utilităților publice:

- punerea la dispoziția forțelor SUA, fără plata chiriei sau a altor costuri similare, a facilităților și zonelor proprietate publică, convenite, cu suportarea însă de către partea americană a cheltuielilor operaționale privind utilizarea de către forțele SUA a zonelor și facilităților respective;

- exceptarea forțelor SUA de la plata de taxe sau alte impuneri guvernamentale, în legătură cu echipamentele de apărare, bunurile și materialele introduse și folosite în România în scopul aplicării prevederilor Acordului;

- plata de către forțele SUA a unor costuri rezonabile pentru sprijinul logistic solicitat și primit, respectiv pentru utilitățile publice consumate și serviciile prestate de operatori naționali români, în termeni și condiții, inclusiv tarife și taxe, nu mai puțin favorabile decât cele percepute forțelor armate române sau Guvernului României în situații similare;

3. Prevederi și implicații cu caracter juridic:

„Acordul de acces” prevede o serie de măsuri asiguratorii privind respectarea legislației și normelor românești în domeniile de aplicabilitate a documentului, între care

- pe lângă cele deja semnalate - autorizarea executării și modificării construcțiilor; desfășurarea traficului aerian, naval și rutier; deplasarea în afara amplasamentelor convenite a efectivelor și echipamentului forțelor SUA, protecția mediului înconjurător, condițiile de angajare a personalului autohton, precum și mecanisme de notificare a părții române, respectiv de luare a deciziilor prin acordul Părților (Comitetul Mixt).

Acordul conține și unele prevederi care necesită derogări de la legislația națională, cum ar fi: exceptarea de la regimul inspecțiilor a aeronavelor, navelor și vehiculelor Guvernului SUA, respectiv a transporturilor de echipamente de apărare, a bunurilor și materialelor destinate forțelor Statelor Unite, personalului acestora și membrilor de familie; exceptarea de la controlul fito-sanitar și sanitar-veterinar a bunurilor introduse în România pentru consumul personalului forței, componentei civile și membrilor de familie; punerea la dispoziția unei entități străine (forțele Statelor Unite) a unor proprietăți aflate în patrimoniul public (derogare de la Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare); acceptarea licențelor profesionale eliberate de Statele Unite (guvernul federal) și subdiviziunile sale politice (guvernele statelor componente) etc.

„Acordul de acces” va intra în vigoare la data primirii de către Statele Unite a notificării scrise, pe canale diplomatice, din partea României, prin care se indică îndeplinirea procedurilor legale interne, potrivit Legii nr.590/2003 privind tratatele. Acordul are o perioadă inițială de valabilitate de 10 ani, după care ar putea rămâne în vigoare dacă nici una din Părți nu notifică în scris celeilalte Părți, cu un an înainte de data expirării, intenția de încetare a acordului.

Fiind un document-cadru, cu caracter preponderent politic, „Acordul de acces” stipulează încheierea unor Aranjamente de aplicare a prevederilor de bază ale acestuia, în următoarele domenii: zonele și facilitățile convenite pentru staționarea, instruirea și antrenamentul forțelor SUA (Anexa A a Acordului); Comitetul Mixt (organizare, funcționare, atribuții); securitatea zonelor, echipamentului și personalului forțelor SUA; exercițiile și manevrele terestre, respectiv aeriene; protecția mediului. Părțile lucrează, în prezent, la definitivarea unui proiect de text pentru Aranjamentul de aplicare în domeniul financiar, respectiv al utilităților și serviciilor publice (Anexa B a Acordului).

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU - TĂRICEANU